T091 ATĐ 3 (40) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q36-Tạp Uẩn-Luận về Tàm Quý

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 36

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 36

LUAÄN VEÀ VOÂ TAØM QUYÙ (Phaàn 3)

Theá naøo laø caên thieän taêng thöôïng cuûa coõi Duïc? Theá naøo laø caên thieän vi teá cuøng hieän haønh? Cho ñeán noùi roäng ra.... Hoûi : Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp : Vì phaân bieän bieät roäng veà nghóa trong kinh. Nghóa laø trong kinh noùi ngöôøi aáy coøn coù caên thieän vi teá cuøng hieän haønh chöa ñoaïn, töø ñaây coù nhöõng phaùp thieän vi khaùc seõ phaùt khôûi nhôø vaøo söï thanh tònh naøy. Trong kinh töï noùi ra nhö vaäy maø khoâng phaân bieät roäng veà nghóa aáy, cuõng khoâng noùi theá naøo laø caên thieän taêng thieän cuûa coõi Duïc, theá naøo laø caên thieän vi teá cuøng hieän haønh. Kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, nhöõng ñieàu trong kinh khoâng phaân bieät thì nay caàn phaûi phaân bieät roäng veà ñieàu aáy cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi : Vì sao trong naøy khoâng noùi ñeán caên thieän phaåm Trung ? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa ñieàu naøy caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán thì neân bieát nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa, laø noùi ñeán phaàn tröôùc vaø sau töùc laø ñaõ hieän baøy phaàn giöõa; nhö tröôùc - sau thì treân - döôùi, höôùng ñi vaøo - ñaõ roài ra, gia haïnh - cöùu caùnh, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, neáu phaùp thoâ thieån - hieän roõ deã daøng hieåu ñöôïc - deã daøng coù theå thi thieát, deã daøng bieåu hieän - deã daøng giaûi thích thì trong naøy noùi ñeán phaùp aáy, phaåm trung thì khoâng nhö vaäy cho neân khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, phaåm Trung thaâu nhieáp ôû giöõa phaåm Thöôïng vaø Haï, cho neân khoâng noùi rieâng bieät. Laïi nöõa, phaåm Thöôïng vaø Haï laø ñieàu hieám coù vaø ít thaáy giöõa theá gian, vì vaäy maø noùi ñeán ; phaåm Trung raát nhieàu chöù khoâng phaûi laø hieám coù cho neân löôïc qua maø khoâng noùi. Hoûi: Vì sao trong naøy chæ noùi ñeán caên thieän cuûa coõi Duïc chöù khoâng noùi ñeán caên thieän cuûa coõi saéc ?

Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, ñieàu caàn noùi phaûi ñeán maø khoâng noùi ñeán thì neân bieát nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa caên thieän cuûa coõi saéc, voâ saéc, laáy caên thieän cuûa coõi Duïc laøm cöûa ngoõ, laøm gia haïnh, laøm con ñöôøng ñeå tieán vaøo. Neáu noùi ñeán ñieàu naøy thì neân bieát laø cuõng noùi ñeán ñieàu kia, cho neân khoâng noùi rieâng bieät. Laïi nöõa, trong naøy chæ noùi ñeán phaùp ñoái trò gaàn, nghóa laø tieáp theo phaàn tröôùc noùi veà hai caên baát thieän vaø phaùp ñoái trò gaàn cuûa chuùng, töùc laø hai loaïi caên thieän cuûa coõi Duïc, cho neân chæ noùi ñeán ñieàu aáy. Laïi nöûa, caên thieän vi teá taêng thöôïng cuûa coõi Duïc deã daøng hieän roõ, deã daøng hieåu bieát, deã daøng thi thieát, cho neân trong naøy noùi ñeán ñieàu aáy; caên thieän taêng thöôïng cuû coõi Saéc - Voâ saéc tuy deã daøng hieän roõ, deã daøng hieåu bieát, deã daøng coù theå thi thieát maø vi teá thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng noùi ñeá. Bôûi vì hai nghóa treân khoâng coù nghóa ñoaïn maát caên thieän, cho neân töôùng cuûa caên thieän vi teá khoù coù theå thi thieát ñöôïc. Hoûi: Theá naøo laø caên thieän taêng thöôïng cuûa coõi Duïc ? Ñaùp: Luùc Boà-taùt tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh maø ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa coõi Duïc, vaø luùc Nhö Lai ñaït ñöôïc Taän trí maø ñaït ñöôïc caên thieän khoâng coù tham - khoâng coù saân - khoâng coù si. Caên thieän nhö vaäy thaät laø thuø thaéng nhaát ôû trong caùc caên thieän heä thuoäc coõi Duïc, cho neân goïi laø taêng thöôïng. Hoûi: Theá naøo laø caên thieän vi teá cuøng hieän haønh ? Ñaùp: Luùc ñoaïn maát caên thieän thì noù rôøi boû cuoái cuøng, bôûi vì rôøi boû noù cho neân goïi laø ñoaïn maát caên thieän. Caên thieän nhö vaäy thì thaâu nhieáp ôû phaåm Haï haï trong Sinh ñaéc thieän heä thuoäc coõi Duïc, goïi laø vi teá cuøng hieän haønh. Hoûi: Trong naøy vì sao laáy thôøi gian Taän trí ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän ñeå so saùnh theá tuïc trí hieän quaùn bieân maø bieän giaûi veà söï sai bieät ? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: trong naøy khoâng duøng caên thieän ñaõ ñaït ñöôïc vôùi thôøi gian Taän trí ñeå so saùnh theá tuïc trí hieän quaùn bieân maø hieän giaûi veà söï sai bieät, nhöng duøng theá tuïc trí hieän quaùn bieân ñeå so saùnh theá tuïc trí hieän quaùn bieân maø bieän giaûi veà söï sai bieät, nghóa laø theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa Thanh vaên thì yeáu keùm, cuûa Ñoäc giaùc thì trung bình, cuûa Boà-taùt thì hôn haún. Vaû laïi, duøng Taän trí vaøo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän ñeå so saùnh Taän trí vaøo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän maø bieän giaûi veà söï sai bieät, nghóa laø Taän trí vaøo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän thì Thanh vaên laø yeáu keùm, Ñoäc giaùc laø trung bình, Nhö Lai laø hôn haún. Coù Sö khaùc noùi: trong naøy cuõng laáy Taän trí vaøo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän ñeå so saùnh Theá tuïc trí hieän quaùn bieân maø bieän giaûi veà söï sai

bieät, nghóa laø Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa Boà-taùt thì yeáu keùm, Taän trí vaùo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thì hôn haún, Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa Boà-taùt hôn haún so vôùi Taän trí vaøo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän cuûa Ñoäc giaùc; Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa Ñoäc giaùc hôn haún so vôùi Taân trí vaøo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän

cuûa Thanh vaên. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trong naøy khoâng muoán bieän giaûi veà hai söï sai bieät maø chæ trình baøy veà hai loaïi naøy bình ñaúng khoâng coù gì khaùc bieät, nghóa laø hai loaïi naøy ñeàu nhôø vöôït qua Höõu Ñaûnh maø ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän quaùn bieân, vöôït qua caùi ñaït ñöôïc cuûa Höõu Ñaûnh do kieán maø ñoaïn ; Taän trí vaøo luùc ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän, vöôït qua caùi ñaït ñöôïc cuûa Höõu Ñaûnh do tu maø ñoaïn. Hoûi: Nhò thöøa cuõng nhö vaäy, vì sao khoâng noùi ñeán ? Ñaùp: Bôûi vì hoï khoâng co theå vöôït qua ñöôïc Taäp khí cuûa Höõu Ñaûnh do kieán, tu maø ñoaïn chöù khoâng phaûi taêng thöôïng. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong naøy khoâng muoán noùi veà hai söï sai bieät vaø hai loaïi bình ñaúng, maø chæ noùi ñeán Theá tuïc trí hieän quaùn bieân ôû coõi Duïc cuûa Boà-taùt, vaø caên thieän ôû coõi Duïc ñaõ ñaït ñöôïc luùc ôû taän trí cuûa Nhö Lai, laø caên thieän taêng thöôïng cuûa coõi Duïc hôn haún caên thieän ñaõ ñaït ñöôïc cuûa haøng Nhò thöøa. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc leõ naøo khoâng coù caên thieän taêng thöôïng hay sao ? Ñaùp: Bôûi vì haøng Nhò thöøa laïi laàn löôït chuyeån tieáp höôùng veà chuûng loaïi baäc thaáp khaùc maø goïi laø taêng thöôïng chöù khoâng phaûi laø höôùng veà Thöôïng Thöøa. Hoûi: Theá tuïc trí hieän quaùn bieân tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh roài môùi ñaït ñöôïc, vì sao noùi laø ñaït ñöôïc luùc tieán vaøo? Ñaùp: Lyù neân noùi laø tieán vaøo roài môùi ñaït ñöôïc maønoùi laø ñaït ñöôïc luùc tieán vaøo, thì ñaây laø ñaõ tieán vaøo goïi laø luc tieán vaøo töùc laø ñoái veà gaàn maø noùi veà aâm xa; nhö noùi Ñaïi Döông hoâm nay töø nôi naøo ñeán? Ñaây cuõng laø ñaõ ñeán maø noùi laø nay ñeán; nhö noùi luùc caûm nhaän Laïc thoï bieát ñuùng nhö thaät veà caûm nhaän Laïc thoï..., ñaây cuõng laø ñaõ caûm nhaän goïi laø luùc caûm nhaän; nhö noùi ñoaïn khoå - ñoaïn vui tieán vaøo Tónh löï thöù tö, ñaây cuõng laø ñoái vôùi khoå ñaõ ñoaïn maø goïi laø ñoaïn; nhö noùi tö duy phaùp maø tieán vaøo Töø ñaúng trí, ñaây cuõng laø ñaõ tieán vaøo maø goïi laø tieán vaøo; nhö noùi taâm cuûa A-la-haùn giaûi thoaùt duïc laäu, höõu laäu vaø voâ minh laäu, ñaây laø ñoái vôùi Duïc laäu cuõng ñaõ giaûi thoaùt maø goïi laø giaûi thoaùt. Trong naøy cuõng nhö vaäy, ñaõ tieán vaøo maø goïi laø luùc tieán vaøo. Laïi coù ngöôøi noùi: Chính xaùc caàn phaûi noùi laø luùc Boà-taùt tieán vaøo

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 36 649

Chaùnh taùnh ly sinh ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän quaùn bieân, bôûi vì trí ban ñaàu cuûa caùc Ñeá ñeàu goïi laø Chaùnh taùnh ly sinh, caùc Nhaãn goïi laø tieán vaøo. Nghóa laø Khoå, Taäp, Dieät loaïi nhaãn luùc tieán vaøo Khoå, Taäp, Dieät loaïi trí thì goïi laø ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän quaùn bieân. Nhö luùc ñònh Kim cang duï hieän ôû tröôùc maét thì goïi laø luùc ñaït ñöôïc Taän trí, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao noùi trí naøy laø hieän quaùn bieân ? Ñaùp: Bôûi vì hieän quaùn Khoå bieân-Taäp bieân-Dieät bieân maø ñaït ñöôïc trí naøy, cho neân goïi laø Hieän quaùn bieân. Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø luùc caùc Sö Du-giaøø quaùn Thaùnh ñeá gaàn beân tu maø ñaït ñöôïc, cho neân goïi laø Hieän quaùn bieân. Toân giaû Dieäu aâm noùi raèng : “Trí naøy gaàn vôùi hieän quaùn neân goïi laø Hieän quaùn bieân, nhö vaät gaàn beân thoân thì goïi laø Thoân bieân”. Hoûi : Hieän quaùn bieân naøy do tu phaùp thieän cuûa theá tuïc laáy boán uaån - naêm uaån laøm töï taùnh, vì sao noùi laø Theá tuïc trí

? Ñaùp : bôûi vì trí taêng leân cho neân goïi laø trí; gioáng nhö Kieán ñaïo laáy naêm uaån laøm töï taùnh, bôûi vì Kieán taêng leân cho neân goïi laø Kieán; ñònh Kim cang duï laáy boán uaån - naêm uaån laøm töï taùnh, bôûi vì Ñònh taêng leân neân goïi laø Ñònh; boán loaïi Thoâng haønh laáy boán uaån - naêm uaån laøm töï taùnh, bôûi vì Thoâng taêng leân neân goïi laø Thoâng, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Hieän quaùn bieân veà Khoå thì Theá tuïc trí cuûa coõi Duïc vaø Theá tuïc trí cuûa coõi Saéc, trí cuûa coõi naøo laø hôn haún ? Ñaùp: Coõi saéc laø hôn haún bôûi vì coõi hôn haún. Hieän quaùn bieân veà Taäp - Dieät cuõng nhö vaäy. Hoûi :Theá tuïc trí cuûa coõi Duïc hieän quaùn bieân veà Taäp vaø Theá tuïc trí cuûa coõi Saéc hieän quaùn bieân veà Khoå, trí cuûa coõi naøo hôn haún ? Ñaùp: Coõi Duïc laø nôi nöông töïa hôn haún cho neân hôn haún, coõi saéc laø coõi hôn haún cho neân hôn haún. Laáy Dieät maø hoûi veà Khoå - Taäp cuõng nhö vaäy. Hoûi: Theá tuïc trí cuûa coõi Duïc hieän quaùn bieân veà Khoå vaø Theá tuïc trí cuûa coõi Saéc hieän quaùn bieân veà Taäp, trí cuûa coõi naøo laø hôn haún ? Ñaùp: Coõi Saéc laø hai söï vieäc hôn haún cho neân hôn haún : 1. Coõi hôn haún. 2. Nôi nöông töïa hôn haún. Laáy Khoå hoûi veà Dieät, laáy Taäp hoûi veà Dieät cuõng nhö vaäy. Hoûi: Theá tuïc trí cuûa coõi Duïc hieän quaùn bieân veà Khoå vaø Theá tuïc trí cuûa coõi Duïc hieän quaùn bieân veà Taäp, trí cuûa loaïi naøo laø hôn haún? Ñaùp: Hieän quaùn bieân veà Taäp laø hôn haún, bôûi vì nôi nöông töïa hôn haún. Laáy Taäp hoûi veà Dieät cuõng nhö vaäy. Nhö coõi Duïc, coõi Saéc cuõng nhö vaäy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 36 650

Hoûi: Vì sao luùc Theá tuïc trí hieän quaùn bieân thì khoâng tu phaùp trí ? Ñaùp: Bôûi vì Phaùp trí ñoái vôùi Theá tuïc trí hieän quaùn bieân khoâng phaûi laø ruoäng ñaát - khoâng phaûi laø vaät duïng, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, trí naøy tu hieän quaùn bieân cho neân goïi laø Theá tuïc trí quaùn bieân, neáu luùc Phaùp trí cuõng tu thì phaûi goïi laø Theá tuïc trí hieän quaùn bieân trung chöù khoâng phaûi laø hieän quaùn bieân. Laïi nöõa, tröôùc noùi trí naøy vöôït qua Höõu Ñaûnh do Kieán maø ñoaïn cho neân ñaït ñöôïc, khoâng phaûi laø luùc Phaùp trí coù theå vöôït qua Höõu Ñaûnh do Kieán maø ñoaïn cho neân khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa ñoái vôùi nhöõng vieäc laøm cuûa moãi neân Ñeá ñaõ laøm xong - gia haïnh ñaõ ngöøng thì coù theå tu trí naøy, luùc truù trong Phaùp trí coù nhieàu vieäc phaûi laøm - gia haïnh chöa ngöøng laïi, nghóa laø luùc Phaùp trí tuy bieát Khoå cuûa coõi Duïc maø chöa bieát Khoå cuûa coõi Saéc - Voâ saéc, tuy ñoaïn Taäp cuûa coõi Duïc maø chöa ñoaïn Taäp cuûa coõi Saéc - Voâ saéc, tuy chöùng Dieät cuûa coõi Duïc maø chöa chöùng Dieät cuûa coõi Saéc - Voâ saéc, cho neân luùc laø Phaùp trí thì khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, ñoái vôùi moãi neân Ñeá hieän quaùn cöùu caùnh vaø ñoaïn kieán, luùc naøy ñaõ ñoaïn heát thì coù theå tu trí naøy, luùc truù trong Phaùp trí khoâng coù söï vieäc nhö vaäy, cho neân khoâng tu. Hoûi: Vì sao luùc laø Ñaïo loaïi trí thì khoâng tu trí naøy? Ñaùp: Bôûi vì Ñaïo loaïi trí ñoái vôùi trí naøy khoâng phaûi laø ruoäng ñaát - khoâng phaûi laø vaät duïng, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, trí naøy laø quyeán thuoäc cuûa Kieán ñaïo - heä thuoäc vôùi kieán ñaïo, Ñaïo loaïi trí laø Tu ñaïo cho neân khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, trí naøy laø quyeán thuoäc cuûa Höôùng ñaïo - heä

thuoäc vôùi Höôùng ñaïo, ñaïo loaïi trí laø Quaû ñaïo cho neân khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, trí naøy laø Tuøy tín haønh - Tuøy phaùp haønh trong söï noái tieáp nhau, luùc tu Ñaïo loaïi trí thì goïi laø Tín thaéng giaûi - Kieán chí noái tieáp nhau, cho neân khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, trí naøy goïi laøa hieän quaùn bieân, ñoái vôùi ba Ñeá coù aâm Bieân chuyeån ñoåi cho neân tu rtí naøy. Nhö noùi veà Taùt-ca-da Khoå bieân, Taùt-ca-da Taäp bieân, Taùt-ca-da Dieät bieân, maø khoâng noùi ñeán Taùt-ca-da Ñaïo bieân, cho neân luùc laø Ñaïo loaïi trí thì khoâng tu trí naøy. Hoûi: Döïa vaøo luaän maø sinh ra luaän, vì sao ñoái vôùi ba Ñeá coù aâm Bieân chuyeån ñoåi maø khoâng laø ñoái vôùi Ñaïo ñeá? Ñaùp: Bôûi vì trí aáy coù naêng löïc bieát taát caû Khoå, ñoaïn taát caû Taäp, chöùng taát caû Dieät, maø khoâng naêng löïc tu taát caû Ñaïo, Ñöùc Phaät cuõng ñoái vôùi ñaïo caàn phaûi tu taäp, tu ñeàu khoâng cuøng taän cho neân khoâng coù aâm Bieân chuyeån ñoåi. Laïi nöõa, neáu Ñeá thì ñaïo höõu laäu - voâ laäu ñeàu coù theå coù nhöõng vieäc laøm, thì coù aâm Bieân chuyeån ñoåi; Ñaïo ñeá chæ laø ñaïo voâ laäu coù theå coù nhöng vieäc laøm, cho neân khoâng coù aâm Bieân chuyeån ñoåi. Nhö ñaïo höõu laäu - voâ laäu, ñaïo theá gian - xuaát theá gian, ñaïo coù vò - khoâng coù vò,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 36 651

ñaïo döïa vaøo tham ñaém - döïa vaøo xuaát ly, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, Khoå ñeá laø coù, laø coù quaû, ñoái vôùi trí aáy coù aâm bieân chuyeån ñoåi, nghóa laø Khoå - Taäp ñeá laø coù - laø coù quaû, Dieät ñeá tuy chaúng phaûi laø coù maø laø coù quaû, Ñaïo ñeá chaúng phaûi laø coù - chaúng phaûi laø coù quaû cho neân khoâng coù aâm Bieân chuyeån ñoåi. Bôûi vì ñoái vôùi ñaïo ñeá khoâng noùi ñeán Bieân, cho neân luùc laø Ñaïo loaïi trí thì khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, töø luùc khoâng theå bieát giôùi haïn ban ñaàu cho ñeán nay, ñaïo ñeá tuïc ñoái vôùi ba Ñeá ñaõ töøng coù nhöõng vieäc laøm, cho raèng mình laø ñaïo, nay ñeán luùc Ñaïo loaïi trí hieän roõ tröôùc maét, thaáy chaân ñaïo coù neân noù lieàn xaáu hoå, vì vaäy maø khoâng tu. Nhö trong thoân aáp neáu chöa laäp ra ngöôøi ñöùng ñaàu, thì coù ngöôøi töï cho laø cao quyù - töï mình xöng laø ngöôøi ñöùng ñaàu, veà sau laäp ra ngöôøi ñöùng ñaàu thì ngöôøi töï cho laø cao quyù kia xaáu hoå maø boû ñi, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, Theá tuïc trí hieän quaùn bieân laø coù, laø coù quaû, Khoå - Taäp ñeá laø coù, laø coù quaû; Dieät ñeá tuy chaúng phaûi laø coù maø laø coù quaû,cho neân luùc thaáy noù thì tu Theá tuïc trí; Ñaïo ñeá khoâng phaûi laø coù - khoâng phaûi laø coù quaû, cho neân luùc thaáy noù thì khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, Khoå - Taäp ñeá coù voâ bieân loãi laàm tai hoïa; Dieät ñeá coù voâ bieân lôïi ích toát ñeïp, cho neân luùc thaáy noù thì tu Theá tuïc trí; Ñaïo ñeá khoâng coù voâ bieân loãi laàm tai hoïa cuõng khoâng coù voâ bieân lôïi ích toát ñeïp, cho neân luùc thaáy noù thì khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, töø voâ thæ ñeán nay Theá tuïc trí ñoái vôùi ba Ñeá ñaõ coù nhieàu coâng naêng, cho neân bieát ñoaïn dieät maø khoâng cöùu caùnh, bôûi vì ñoái vôùi Höõu Ñaûnh khoâng coù coâng naêng, nay ñoái vôùi ba Ñeá ñaït ñöôïc hieän quaùn, thì bôûi vì cöùu caùnh cho neân noù lieàn hoan hyû, nhö cuøng thaáy Duïc phaùp daáy khôûi ñöôïc hieän roõ tröôùc maét, vì vaäy maø tu. Töø voâ thæ ñeán nay ñoái vôùi Ñaïo Thaùnh ñeá chöa coù coâng naêng, noùi laø chöa tu taäp cho neân luùc

Kieán ñaïo thì khoâng tu trí naøy. Laïi nöõa, ñoái vôùi Khoå - Taäp - Dieät luùc ñaït ñöôïc hieän quaùn maø chöa thaáy chaân ñaïo, cho neân theá tuïc trí vaãn töï cho laø ñaïo, vì vaäy maø tu. Ñoái vôùi Ñaïo Thaùnh ñeá luùc ñaït ñöôïc hieän quaùn thì thaáy chaân ñaïo, cho neân Theá tuïc trí naûy töï bieát chaúng phaûi laø ñaïo, vì vaäy khoâng tu nöõa. Trong naøy caàn phaûi noùi veà thí duï Quaï vaø Khoång töôùc. Laïi nöõa, luùc thaáy ba Ñeá haõy coøn chöa vónh vieãn ñoaïn tröø taø Kieán baøi baùn ñaïo, vaø chöa vónh vieãn ñoaïn tröø chaúng phaûi ñaïo maø cho laø ñaïo, bôûi vì giôùi caám thuû cho neân nhöõng Theá tuïc trí haõy coøn töï xöng laø ñaïo, vì vaäy maø tu; thaáy Ñaïo ñeá roài thì chuùng ñeàu vónh vieãn ñoaïn tröø cho neân khoâng coøn tu Theá tuïc trí naøy nöõa. Hoûi: Luùc ñaït ñöôïc Ñaïo loaïi trí nhö rôøi boû Kieán ñaïo, thì Theá tuïc trí

hieän quaùn bieân naøy laø cuõng rôøi boû hay khoâng ? Ñaùp: Khoâng rôøi boû. Nguyeân côù theá nao? Bôûi vì ñaïo höõu laäu - voâ laäu rôøi boû phaùp khaùc nhau, nghóa laø ñaïo voâ laäu vì ba duyeân maø rôøi boû: 1. Vì lui suït. 2. Vì ñaéc quaû. 3. Vì luyeän caên. Ñaïo höõu laäu vì boán duyeân maø boû: 1. Vì lui suït. 2. Vì vöôït qua giôùi. 3. Vì ñoaïn maát caên thieân. 4. Vì rôùi boû chuùng ñoàng phaàn. Luùc Ñaïo loaïi trí ñoái vôùi boán duyeân rôøi boû höõu laäu ñeàu khoâng coù, cho neân vaøo luùc baáy giôø khoâng rôøi boû trí naøy. Laïi nöõa, Ñaïo loaïi trí vaø Kieán ñaïo hieän haønh thaønh töïu deàu traùi ngöôïc nhau, cho neân luùc baáy giôø lieàn rôøi boû; Ñaïo loaïi trí vaø Theá tuïc trí hieän quaùn bieân, tuy hieän haønh traùi ngöôïc nhau maø thaønh töïu khoâng traùi ngöôïc nhau, cho neân luùc baáy giôø khoâng rôøi boû. Hoûi: Vì sao trong tu ñaïo trí naøy khoâng hieän roõ tröôùc maét ? Ñaùp: Bôûi vì Theá tuïc trí hieän quaùn bieân naøy laø quyeán thuoäc cuûa Kieán ñaïo, heä thuoäc vôùi Kieán ñaïo, cho neân ñoái vôùi Tu ñaïo chaéc chaén khoâng hieän roõ tröôùc maét. Laïi nöõa, trí naøy laø quyeán thuoäc cuûa Höôùng ñaïo, heä thuoäc vôùi Höôùng ñaïo, bôûi vì Tu ñaïo keøm theo quaû cho neân khoâng hieän roõ tröôùc maét. Laïi nöõa, trí naøy döïa vaøo Tuøy tín haønh - Tuøy phaùp haønh noái tieáp nhau, trong Tu ñaïo khoâng coù söï noái tieáp nhau naøy cho neân khoâng hieän roõ tröôùc maét. Laïi nöõa, trí naøy vaø Tu ñaïo tuy thaønh töïu khoâng traùi ngöôïc nhau maø hieän haønh traùi ngöôïc nhau, cho neân khoâng phaùt khôûi. Laïi nöõa, trí naøy cuøng vôùi sôû duyeân - haønh töôùng cuûa Kieán ñaïo ñeàu raát gioáng nhau, cho neân ñoái vôùi phaàn vò Tu ñaïo chaéc chaén khoâng hieän roõ tröôùc maét. Giôùi cuûa Theá tuïc trí hieän quaùn bieân naøy chæ coù coõi Duïc vaø coõi Saéc. Hoûi: Vì sao trí naøy hoâng phaûi laø ôû coõi voâ saéc ? Ñaùp: Bôûi vì coõi voâ saéc khoâng phaûi laø ruoäng ñaát - khoâng phaûi laø vaät duïng ñoái vôùi trí naøy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù Kieán ñaïo thì coõi aáy seõ coù trí naøy, trong coõi voâ saéc khoâng coù Kieán ñaïo cho neân trí naøy cuõng khoâng coù. Hoûi: Döïa vaøo luaän maø sinh ra luaän, vì sao trong coõi Voâ Saéc khoâng coù Kieán ñaïo ? Ñaùp: Bôûi vì coõi Voâ saéc khoâng phaûi laø ruoâng ñaàt - khoâng phaûi laø vaät duïng ñoái vôùi Kieán ñaïo, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù

haønh töôùng Voâ ngaõ duyeân vôùi taát caû caùc phaùp, thì coõi aáy coù Kieán ñaïo; trong coõi voâ saéc khoâng coù haønh töôùng voâ ngaõ duyeân vôùi taát caû caùc phaùp, cho neân khoâng coù Kieán ñaïo. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù caên thieän cuûa haønh ñeá thì coõi aáy coù Kieán ñaïo, trong coõi voâ saéc khoâng coù caên thieän cuûa haønh ñeá, cho neân khoâng coù Kieán ñaïo. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù Thuaän quyeát traïch phaàn thì coõi aáy coù Kieán ñaïo, trong coõi Voâ Saéc khoâng coù Thuaän quyeát traïch phaàn, cho neân khoâng coù Kieán ñaïo. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù Nhaãn - coù Trí thì coõi aáy coù Kieán ñaïo, trong coõi Voâ Saéc coù Trí maø khoâng coù Nhaãn, cho neân khoâng coù Kieán ñaïo. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù Phaùp trí - Loaïi trí thì coõi aáy coù Kieán ñaïo, trong coõi Voâ Saéc tuy coù Loaïi trí maø khoâng vôùi Phaùp trí, cho neân khoâng coù Kieán ñaïo. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù Chæ - Quaùn bình ñaúng, hoïc chæ rieâng Quaùn taêng leân, thì coõi aáy coù Kieán ñaïo, trong coõi Voâ Saéc thì Chæ taêng leân chöù khoâng phaûi laø Quaùn, cho neân khoâng coù Kieán ñaïo. Laïi nöõa, neáu coõi naøo coù trí duyeân vôùi khaép nôi thì coõi aáy coù Kieán ñaïo, trong coõi Voâ Saéc khoâng coù trí duyeân vôùi khaép nôi, cho neân khoâng coù Kieán ñaïo. Bôûi vì khoâng coù Kieán ñaïo cho neân ôû nôi ñoù maø tu Theá tuïc trí cuõng khoâng coù. Laïi nöõa, giaû söû trí naøy coù ôû coõi Voâ Saéc nhöng khoâng coù theå tu taäp cho neân seõ trôû thaønh voâ duïng, vì vaäy ôû coõi aáy khoâng coù. Nghóa laø tu trí naøy thì caàn phaûi döïa vaøo Kieán ñaïo, Kieán ñaïo chæ coù theå tu töø ñòa döôùi chöù khoâng coù theå tu ôû ñòa treân, cho neân ôû coõi aáy giaû söû laø coù thì cuõng khoâng coù theå tu ñöôïc. Vaû laïi, trong coõi Voâ Saéc khoâng coù nhaân cuûa Kieán ñaïo tuøy theo söï thích öùng cuûa noù, töùc laø khoâng coù nhaân cuûa trí naøy. Veà ñòa thì trí naøy coù trong baûy ñòa, ñoù laø coõi Duïc - Vò chí - Tónh löï trung gian vaø boán Tónh löï. Neáu döïa vaøo vò trí ñònh tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu Kieán ñaïo cuûa neân ñòa, tu Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa hai ñòa. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu Kieán ñaïo cuûa hai ñòa, tu Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa ba ñòa. Neáu döïa vaøo Tónh löï trung gian tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu Kieán ñaïo cuûa ba ñòa, tu Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa boán ñòa. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù hai tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu Kieán ñaïo cuûa boán ñòa, tu Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa naêm ñòa. Neáu döïa tónh löï thöù ba tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu Kieán ñaïo cuûa naêm ñòa, tu Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa saùu ñòa. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù tö tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu Kieán ñaïo cuûa saùu ñòa, tu Theá tuïc trí hieän quaùn bieân cuûa baûy ñòa. Veà sôû y thì trí naøy döïa vaøo thaân cuûa coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø coõi Saéc - Voâ Saéc.

Hoûi: Trí naøy laø döïa vaøo thaân dò sinh, hay laø döïa vaøo thaân Thaùnh giaû? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu döïa vaøo taân dò sinh thì taïi sao khoâng goïi laø phaùp dò sinh? Neáu döïa vaøo thaân Thaùnh giaû thì taïi sao Thaùnh giaû khoâng

hieän roõ tröôùc maét? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi trí naøy khoâng döïa vaøo thaân dò sinh, cuõng khoâng döïa vaøo thaân Thaùnh giaû, bôûi vì khoâng coù nôi nöông töïa naøo. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, vì sao goïi laø caên thieän maø khoâng coù nôi naøo nöông töïa? Neân noùi nhö vaäy: Döïa vaøo thaân Thaùnh giaû, bôûi vì döïa vaøo thaân Tuøy tín - tuøy phaùp haønh maø tu taäp ñaït ñöôïc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao khoâng hieän roõ tröôùc maét ? Ñaùp: Bôûi vì trí naøy cuøng vôùi Kieán ñaïo trí ngöôïc nhau veà hieän haønh, vöôït qua phaàn vò Kieán ñaïo khoâng theå naøo phaùt khôûi ñöôïc. Neáu nhö trong phaàn vò Kieán ñaïo maø Kieán ñaïo trong choác laùt khoâng hieän roõ tröôùc maét, thì trí naøy lieàn phaùt khôûi. Bôûi vì Kieán ñaïo khoâng coù nghóa ñoaïn döùt trong saùt-na, cho neân trí naøy khoâng theå naøo hieän roõ tröôùc maét. Hoûi: Neáu khoâng hieän roõ tröôùc maét thì laøm sao coù theå noùi trí naøy döïa vaøo thaân Tuøy tín - Tuøy phaùp haønh? Ñaùp: Bôûi vì thaân aáy coù hai loaïi, neân laø nôi nöông töïa cuûa Kieán ñaïo, hai laø nôi nöông töïa cuûa Theá tuïc trí hieän quaùn bieân. Kieán ñaïo ñoái vôùi thaân nöông töïa cuûa Kieán ñaïo, ñaït ñöôïc cuõng thuoäc veà thaân thaønh töïu, cuõng hieän roõ tröôùc maét; Theá tuïc trí hieän quaùn bieân ñoái vôùi thaân aáy, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân thaønh töïu, khoâng hieän roõ tröôùc maét. Theá tuïc trí hieän quaùn bieân ñoái vôùi htaân nöông töïa cuûa Theá tuïc trí hieän quaùn bieân, ñaït ñöôïc cuõng thuoäc veà thaân thaønh töïu, cuõng hieän roõ tröôùc maét; Kieán ñaïo ñoái vôùi thaân aáy, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân thaønh töïu, khoâng hieän roõ tröôùc maét. Neáu ôû phaàn vò Kieán ñaïo maø thaân nöông töïa cuûa Theá tuïc trí naøy hieän ôû tröôùc maét, thì trí naøy thaønh töïu cuõng hieän ôû tröôùc maét, Kieán ñaïo chæ thaønh töïu ôû vò lai. Nhöng phaàn vò Kieán ñaïo chaéc chaén phaùt khôûi ôû thaân nöông töïa cuûa Kieán ñaïo, cho neân Kieán ñaïo thaønh töïu cuõng hieän ôû tröôùc maét, trí naøy chæ thaønh töïu ôû vò lai. Neáu ôû phaàn vò cuûa Kieán ñaïo khoâng phaùt khôûi ôû thaân nöông töïa cuûa Kieán ñaïo, thì khoâng coù nghóa Kieán ñaïo thaáy roõ ôû Thaùnh ñeá, seõ khoâng phaûi laø Thaùnh giaû, vì vaäy caàn phaûi phaùt khôûi thaân nöông töïa cuûa Kieán ñaïo. Nhôø vaøo ñaây maø thaân aáy ñaït ñöôïc Phi-traïch-dieät, cho neân trí naøy suy cho cuøng laø khoâng phaùt khôûi. Veà haønh töôùng thì trí naøy coù taát caû möôøi hai haønh töôùng, ñoù laø söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå thì laøm boán haønh töôùng cuûa Khoå, söï tu taäp

hieän quaùn bieân veà Taäp thì laøm boán haønh töôùng cuûa Taäp, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì laøm boán haønh töôùng cuûa Dieät. Veà sôû duyeân thì trí naøy duyeân vôùi ba Ñeá cuûa ba coõi, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå thì duyeân vôùi Khoå ñeán cuûa ba coõi, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Taäp thì duyeân vôùi Taäp ñeá cuûa ba coõi, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì duyeân vôùi Dieät ñeá cuûa ba coõi. Hoûi: Ñaây laø duyeân toång quaùt hay laø duyeân taùch bieät ? Ñaùp: Duyeân taùch bieät. Nghóa laø coõi Duïc thì tuøy theo söï thích hôïp maø duyeân vôùi ba ñeá cuûa coõi Duïc, coõi Saéc thì tuøy theo söï thích hôïp maø duyeân vôùi ba ñeá cuõa coõi Saéc - Voâ Saéc. Coù ngöôøi noùi: Duyeân

toång quaùt, nghóa laø coõi Duïc thì tuøy theo söï thích hôïp maø duyeân vôùi ba ñeá cuûa ba coõi, coõi Saéc cuõng nhö vaäy. Lôøi bình: Caùch noùi tröôùc laø thích hôïp, bôûi vì nhö phaùp phaàn - loaïi phaàn cuûa trí voâ laäu ñeáu duyeân taùch bieät. Veà Nieäm truù thì trí naøy ñaõ tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå - Taäp bao goàm boán Nieäm truù, ñaõ tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì chæ coù Phaùp nieän truù. Veà trí thì trí naøy chæ laø Theá tuïc trí. Veà Ñònh thì trí naøy khoâng cuøng vôùi Ñònh. Veà caên töông öùng thì trí naøy töông öùng vôùi vôùi taát caû ba caên, ñoù laø Laïc - Hyû vaø Xaû caên. Veà quaù khöù - vò lai - hieän taïi, thì trí naøy chæ laø söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå - Taäp ôû vò lai duyeân vôùi ba ñôøi, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì dyeân vôùi rôøi xa thôøi gian (ly theá). Veà thieän - baát thieän vaø voâ kyù, thì trí naøy chæ laø thieän, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå - Taäp cuûa coõi Duïc thì duyeân vôùi ba loaïi, coõi Saéc thì duyeân vôùi thieän - voâ kyù; söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì chæ duyeân vôùi thieän. Heä thuoäc ba coõi vaø khoâng heä thuoäc, thì trí naøy heä thuoäc coõi Duïc Saéc, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå - Taäp ôû coõi Duïc thì duyeân vôùi heä thuoäc coõi Duïc, ôû coõi Saéc thì duyeân vôùi heä thuoäc coûi Saéc - Voâ Saéc ; söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì duyeân vôùi khoâng heä thuoäc. Veà Hoïc - Voâ hoïc vaø Phi hoïc phi voâ hoïc, thì trí naøy laø Phi hoïc phi voâ hoïc, duyeân vôùi Phi hoïc phi voâ hoïc. Veà kieán sôû ñoaïn - tu sôû ñoaïn vaø khoâng ñoaïn, thì trí naøy chæ do tu maø ñoaïn, Söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå - Taäp thì duyeân vôùi Kieán - tu sôû ñoaïn; söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì duyeân vôùi khoâng ñoaïn. Veà duyeân vôùi danh - duyeân vôùi nghóa, thì trí naøy do söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå - Taäp dyeân chung caû danh vaø nghóa, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì chæ duyeân vôùi nghóa. Veà duyeân vôùi Töï töông tuïc - Tha töông tuïc vaø Phi töông tuïc, thì trí naøy do söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Khoå - Taäp duyeân vôùi Töï - Tha töông tuïc, söï tu taäp hieän quaùn bieân veà Dieät thì duyeân vôùi Phi töông tuïc. Veà gia haïnh

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 36 656

ñaéc - Ly nhieãm ñaéc vaø Sinh ñaéc, thì trí naøy chæ coù gia haïnh ñaéc. Veà Vaên - Tö - Tu maø thaønh, thì trí naøy ôû coõi Duïc laø do Tö maø thaønh, khoâng phaûi laø do vaên maø thaønh bôûi vì trí naøy hôn haún, khoâng phaûi do tu maø thaønh bôûi vì khoâng nhaát ñònh; ôû coõi Saéc laø do tu maø thaønh, khoâng phaûi laø do Vaên maø thaønh bôûi vì trí naøy hôn haún, khoâng phaûi do tö maø thaønh bôûi vì coõi aáy khoâng coù Tö tueä. Coõi aáy neáu luùc Tö thì tieán vaøo Ñònh, cho neân thuoäc veà yù ñòa. ÔÛ naêm tröôùc thì trí naøy thuoäc veà yù ñòa chöù khoâng phaûi laø naêm thöùc, bôûi vì trong naêng thöùc khoâng coù gia haïnh thieän. Hoûi: Trí naøy laø coù dò thuïc hay khoâng coù dò thuïc? Ñaùp: Coù dò thuïc bôûi vì laø thieän höõu laäu. Hoûi: Trí naøy tieáp nhaän quaû cuûa dò thuïc ôû nôii naøo? Ñaùp: Coõi Duïc thì ôû coõi Duïc, coõi Saéc thì ôû coõi Saéc, Tónh löï thöù nhaát thì ôû Tónh löï thöù nhaát, cho ñeán Tónh löï thöù tö thì ôû Tónh löï thöù tö. Hoûi: Haøng Thanh vaên thì coù theå nhö vaäy, bôûi vì hoï coù theå coù söï töông tuïc cuûa coõi saéc, Phaät vaø Ñoäc giaùc thì laøm sao coù theå nhö vaäy, bôûi vì khoâng phaûi laø Phaät, Ñoäc giaùc coù theå

coù söï töông tuïc cuûa coõi saéc maø tieáp nhaän dò thuïc naøy? Ñaùp: Chuûng taùnh Boå-ñaëc-giaø-la cuõng töøng coù Uaån-Giôùi -Xöù töông tuïc cuûa coõi saéc, ôû nôi aáy laàn löôït chuyeån tieáp nhaän laáy dò thuïc naøy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì laøm sao thaønh töïu nhaân trong söï töông tuïc cuûa Thaùnh giaû maø ñaït ñöôïc quaû trong söï töông tuïc cuûa dò sinh? Ñaùp: Bôûi vì nghóa nhö vaäy cho pheùp laøm nhaân quaû cuõng khoâng coù sai laàm gì. Nhö trong chöông Nghieäp Uaån noùi: "Neáu coù ñuû hai loaïi raøng buoäc cuûa kieát do tu maø ñoaïn, thieáu ñi raøng buoäc cuûa kieát do kieán maø ñoaïn, hai-Kieát do tu maø ñoaïn". Nhöõng ngöôøi döï löu ñaõ thaønh töïu, kieát do tu maø ñoaïn ñaõ laø nhaân cuûa neõo aùc, leõ naøo khoâng phaûi laø thaønh töïu nhaân trong söï töông tuïc cuûa Thaùnh giaû maø ñaït ñöôïc quaû trong söï töông tuïc cuûa dò sinh hay sao? Vì vaäy ôû ñaây ñaõ noùi cuõng khoâng coù gì sai laàm. ÔÛ ñaây noùi khoâng sinh nhaân quaû thì coù theå coù söï vieäc naøy, neáu coù theå sinh thì khoâng coù söï vieäc nhö vaäy. Laïi coù ngöôøi noùi: "Phaät vaø Ñoäc giaùc cuõng coù Uaån-Giôùi-Xöù töông tuïc cuûa coõi saéc gioáng nhö Thanh vaên, ôû nôi aáy laàn löôït chuyeån tieáp nhaän laáy quaû dò thuïc cuûa trí naøy. Lôøi bình: Vaán ñeà aáy ñeàu khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Theá tuïc trí hieän quaùn bieân laø höõu laäu-höõu kyù cho neân noùi laø coù dò thuïc maø khoâng coù nghóa töøng tieáp nhaän vaø seõ tieáp nhaän, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi veà tieáp nhaän thaân dò thuïc. Hoûi: Coù theå coù hai thaùnh giaû cuøng sinh vaøo neân ñòa, ñoái vôùi Theá tuïc trí hieän quaùn bieân maø neân vò thaønh töïu, neân vò khoâng thaønh töïu

chaêng? Ñaùp: Coù, nghóa laø neân vò döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, neân vò döïa vaøo Tænh löï thöù hai tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, hoï maïng chung ñeàu sinh vaøo Tónh löï thöù hai. Vò döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát thì khoâng thaønh töïu trí naøy, bôûi vì vöôït qua ñòa maø rôøi boû; vò döïa vaøo Tónh löï thöù hai thì thaønh töïu trí naøy, bôøi vì sinh vaøo ñòa cuûa mình maø khoâng rôøi boû. Hoûi: Coù theå coù hai A-la-haùn cuøng ôû neân ñòa, ñoái vôùi Theá tuïc trí hieän quaùn bieân maø neân vò thaønh töïu, neân vò khoâng thaønh töïu chaên? Ñaùp: Coù, nghóa laø luùc tröôùc kia neân vò döïa vaøo Tænh löï thöù nhaát tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, neân vò döïa vaøo Tænh löï thöù hai tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, hoï maïng chung ñeàu sinh vaøo Tónh löï thöù hai, truù trong thaân Trung Höõu ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn. Vò döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát thì khoâng thaønh töïu trí naøy, bôûi vì vöôït qua ñòa maø rôøi boû; vò döïa vaøo Tónh löï thöù hai thì thaønh töïu trí naøy, bôûi vì sinh vaøo ñòa cuûa mình maø khoâng rôøi boû. Hoûi: Thanh vaên-Ñoäc giaùc vaø Nhö Lai vaøo luùc ñaït ñöôïc Taän trí ñeàu tu caên thieän thuoäc chín ñòa cuûa ba coõi, trong naøy vì sao chæ noùi Nhö Lai ñaõ ñaït ñöôïc caên thieän cuûa coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø ai khaùc? Ñaùp: Tuy thöïc söï ñeàu ñaït ñöôïc nhöng maø ôû trong naøy muoán noùi ñeán caên thieän taêng thöôïng cuûa coõi Duïc, cho neân khoâng noùi ñeán Nhò thöøa vaø nhöõng ñòa khaùc ñaõ ñaït ñöôïc. Hoûi: Caùc A-la-haùn luùc ñaït ñöôïc Taän trí ñeàu tu caên thieän thuoäc chín ñòa cuûa ba coõi hay khoâng? Ñaùp: Ñieàu naøy khoâng quyeát ñònh. Neáu sinh ôû

coõi Duïc luùc ñaït ñöôïc Taän trí thì coù theå tu chín ñòa cuûa ba coõi trong vò lai, sinh ôû Tónh löi thöù nhaát luùc ñaït ñöôïc Taän trí thì coù theå tu taùm ñòa cuûa hai coõi trong vò lai, sinh ôû coõi treân khoâng tu coõi döôùi bôûi vì thuoäc veà höõu laäu, cho ñeán neáu sinh ôû Phi töôûng phi phi töôûng xöù luùc ñaït ñöôïc Taän trí thì coù theå tu neân ñòa cuûa neân coõi trong vò lai. Trong naøy, caên thieän hôn haún cho neân chæ noùi veà caên thieän, maø thaät ra thì tu ñaày ñuû boán Uaån-naêm Uaån. Hoûi: Söï tu taäp nhö vaäy laø gia haïnh ñaït ñöôïc, laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc hay laø sinh ñaït ñöôïc? Ñaùp: Laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc, cuõng laø gia haïnh ñaït ñöôïc, bôûi vì luùc lìa nhieãm cuûa Höõu Ñaûnh maø ñaït ñöôïc. Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc cuõng bôûi vì gia haïnh hieän ôû tröôùc maét nhöng khoâng phaûi laø sinh ñaït ñöôïc vì ñieàu aáy khoâng phaûi laø hôn haún. Hoûi: Söï tu taäp naøy laø do Vaên maø thaønh, laø do Tö maø thaønh hay laø

do Tu maø thaønh? Ñaùp: Caû ba loaïi ñeàu coù, nghóa laø ôû coõi Duïc thì do Vaên-Tö maø thaønh, ôû coõi Saéc thì do Vaên-Tu maø thaønh, ôû coõi voâ saéc thì do Tu maø thaønh. Hoûi: Vì sao Theá tuïc trí hieän quaùn bieân khoâng phaûi laø do Vaên maø thaønh? Luùc ñaït ñöôïc Taän trí maø tu taäp caên thieän coù do Vaên maø thaønh chaêng? Ñaùp: Trí aáy laø quyeán thuoäc kieán ñaïo, luoân luoân maïnh meõ saéc beùn laø söï tu taäp cuûa ñaïo nhanh choùng, cho neân khoâng phaûi laø do Vaên maø thaønh. Trí naøy laø quyeán thuoäc cuûa Taän trí, Taän trí ngöøng mong caàu laø ñaïo coù theå tham döï, cho neân coù theå tu taát caû caùc gia haïnh thieän. Hoûi: Caên thieän nhö vaäy laø thuoäc veà yù ñòa, hay laø thuoäc veà naêm thöùc? Ñaùp: Chæ thuoäc veà yù ñòa, bôûi vì trong naêm thöùc khoâng coù gia haïnh thieän, tuy coù sinh ñaéc thieän maø khoâng phaûi laø söï tu taäp cuûa caên thieän naøy, cho neân chæ thuoäc veà yù ñòa. Hoûi: Neáu caên thieän naøy chæ thuoäc veà yù ñòa thì luaän Thi Thieát noùi leân khoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “A-la-haùn ñaït ñöôïc Taän trí roài, coù saùu phaùp luoân luoân an truù laø coù hay laø khoâng coù? Giaû söû laø coù thì coù maáy quaù khöù thaønh töïu, maáy vò lai thaønh töïu, maáy hieän taïi thaønh töïu? Ñaùp: Coù, nghóa laø A-la-haùn khi maét thaáy saéc roài, taâm khoâng vui khoâng buoàn luoân luoân truù trong xaû boû, ñaày ñuû nieäm chaùnh tri, noùi roäng cho ñeán yù bieát phaùp roài, taâm khoâng vui khoâng buoàn luoân luoân truù trong xaû boû, ñaày ñuû nieäm chaùnh tri. A-la-haùn aáy ñaït ñöôïc Taän trí roài, neáu ban ñaàu khôûi leân nhaõn thöùc thieän hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy thaønh töïu quaù khöù coù neân-vò lai coù saùu vaø hieän taïi coù neân, töø ñaây dieät roài khoâng xaû boû. Neáu khôûi leân nhó thöùc thieän hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy thaønh töïu quaù khöù coù hai-vò lai coù saùu vaø hieän taïi coù neân, töø ñaây dieät ñöôïc roài khoâng xaû boû; cho ñeán neáu khôûi leân yù thöùc thieän hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy thaønh töïu quaù khöù vaø vò lai ñeàu coù saùu-hieän taïi coù neân. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu ban ñaàu khôûi leân nhaõn thöùc thieän hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy quaù khöù khoâng coù, chæ thaønh töïu vò lai coù saùu vaø hieän taïi coù neân, töø ñaây dieät roài khoâng xaû boû. Neáu khôûi leân nhó thöùc thieän hieän ôû tröùôc maét, thì luùc aáy thaønh töïu quaù khöù coù neân-vò lai coù saùu vaø

hieän taïi coù neân, töø ñaây dieät roài khoâng xaû boû; cho ñeán neáu khôûi leân yù thöùc thieän hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy thaønh töïu quaù khöù coù naêm-vò lai coù saùu vaø hieän taïi coù neân, töø ñaây dieät roài khoâng xaû boû. Neáu tieáp tuïc khôûi leân yù thöùc thieän, hoaëc caùc thöùc khaùc hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy thaønh töïu quaù

khöù vaø vò lai ñeàu coù saùu-hieän taïi coù neân. Hoûi: Nhö vaäy ñaõ noùi laøm sao thoâng hieåu? Ñaùp: Ñaây laø noùi ñeán söï khôûi leân vaø dieät ñi trong thaân thanh tònh khoâng coøn laäu hoaëc, chöù khoâng noùi ñeán söï khôûi leân vaø dieät ñi cuûa sinh töû töø voâ thæ ñeán nay. Nhöng ôû ñaây ñaõ noùi khoâng phaûi laø caên thieän ñaõ tu taäp luùc ñaït ñöôïc Taän trí, cho neân khoâng coù loãi traùi ngöôïc nhau. Laïi coù ngöôøi noùi: Saùu phaùp luoân luoân an truù cuõng chæ laø yù ñòa, bôûi vì noùi maét thaáy saéc roài cho ñeán yù bieát phaùp roài, taâm khoâng vui khoâng buoàn luoân luoân truù trong xaû boû, ñaày ñuû nieäm chaùnh tri. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao laïi noùi laø luùc nhaõn thöùc thieän... hieän ôû tröôùc maét thì thaønh töïu hieän taïi coù neân? Ñaùp: Neân bieát ñaây laø luoân luoân truù trong gia haïnh, chöù khoâng phaûi laø luoân luoân truù trong Theå, cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Hoûi: Saùu phaùp luoân luoân an truù laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Laáy nieäm tueä laøm töï taùnh. Laøm sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì nhö trong kinh noùi: “Caùc A-la-haùn, taâm kheùo giaûi thoaùt coù ñuû saùu phaùp luoân luoân an truù. Theá naøo laø saùu? Nghóa laø maét thaáy saéc roài cho ñeán yù bieát phaùp roài, taâm khoâng vui khoâng buoàn luoân luoân truù trong xaû boû, ñaày ñuû nieäm chaùnh tri. Neáu cuøng choïn laáy töông öng-caâu höõu thì boán uaån-naêm uaån laøm töï taùnh”. Ñaõ noùi veà töï taùnh nguyeân côù nay seõ noùi. Hoûi: Vì sao goïi laø luoân luoân an truù (Haèng truù), luoân luoân an truù laø nghóa gì? Ñaùp: Caùc A-la-haùn luoân luoân an truù vaøo ñaây chöa töøng rôøi boû, cho neân goïi laø luoân luoân an truù? Hoûi : Taát caû caùc A-la-haùn ñeàu coù saùu phaùp luoân luoân an truù naøy chaêng? Ñaùp : Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Khoâng phaûi laø taát caû A-la-haùn ñeày coù saùu phaùp naøy, nghóa laø Baát thôøi giaûi thoaùt ñaõ ñöôïc giôùi haïn cuûa Tónh löï thöù tö maø nguyeän trí thì môùi coù saùu phaùp naøy. Lôøi bình :Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Taát caû A-la-haùn ñeàu coù saùu phaùp naøy. Vì sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì saùu phaùp luoân luoân an truù naøy ñeàu laáy nieäm tueä trong thaân thanh tònh khoâng coøn laäu hoaëc laøm Theä, caùc A-la-haùn khoâng coù vò naøo khoâng thaønh töïu nieäm tueä naøy. Hoûi : Saùu phaùp luoân luoân an truù naøy coù ôû Giôùi-Ñòa naøo? Ñaùp : Coù ngöôøi noùi saùu phaùp naøy chæ coù taïi hai ñòa ôû coõi Duïc-Saéc, ñoù laø coõi Duïc vaø Tónh löï thöù nhaát, bôûi vì thuoäc veà yù ñòa cuõng cuøng ra vaøo vôùi nhaõn thöùc thieän..., cho neân khoâng thuoäc veà ñòa treân. Laïi coù ngöôøi noùi

: Coù ôû naêm ñòa, ñoù laø coõi Duïc vaø boán Tónh löï, yù thöùc cuûa naêm ñòa ñeàu cuøng ra vaøo vôùi caùc thöù nhö nhaõn... Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi nhö

vaäy: Cuøng coù ôû möôøi neân ñòa trong ba coõi, ñoù laø coõi Duïc-Vò chí-Tónh löï trung gian-boán Tónh löï vaø boán Voâ saéc, yù thöùc nieäm tueä coù khaép nôi caùc ñòa. Hoûi : Saùu phaùp luoân luoân an truù naøy laø coù sai bieät veà Thöôïng-Trung-Haï hay khoâng? Ñaùp: Coù, nghóa laø Nhö Lai thuoäc baäc Thöôïng, Ñoäc giaùc thuoäc baäc Trung, Thanh vaên thuoäc baäc Haï. Laïi nöõa, chuûng taùnh cuûa phaùp baát ñoäng laø baäc Thöôïng, chuûng taùnh cuûa phaùp lui suït laø baäc Haï, boán chuûng taùnh coøn laïi laø baäc Trung. Hoûi: Neáu Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc cuõng thaønh töïu saùu phaùp luoân luoân an truù, thì taïi sao noùi ba loaïi Nieäm truù laø phaùp baát coïng cuûa Phaät? Ñaùp: Ñöùc Phaät luoân luoân vì chuùng sinh maø thuyeát ra nhöõng phaùp quan troïng, laø baäc daãn daét chuùng sinh, cho neân chæ noùi ñeán ba Nieäm truù; Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc khoâng coù söï vieäc naøy cho neân khoâng noùi laø coù. Laïi nöõa, Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc tuy coù phaàn ít maø khoâng phaûi laø cöùu caùnh, cho neân khoâng kieán laäp. Laïi nöõa, Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc tuy ñoaïn tham-saân maø coù taäp khí coøn laïi, neáu vaøo luùc ñoà chuùng coù ñieàu gì traùi- thuaän thì sinh taâm gioáng nhö tham-saân-buoàn-vui, cho neân khoâng kieán laäp laø coù ba Nieäm truù. Laïi nöõa, saùu phaùp luoân luoân an truù vaø ba Nieäm truù coù khaùc nhau veà söï kieán laäp, ñoù laø ba Nieäm truù döïa vaøo Ñaïi chuùng maø kieán laäp, saùu phaùp luoân luoân an truù döïa vaøo caûnh maø kieán laäp; ñoái vôùi caûnh khoâng khôûi leân buoàn vui thì deã, ñoái vôùi Ñaïi chuùng thì khoù, cho neân Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc ñeàu coù saùu phaùp luoân luoân an truù, chöù khoâng coù ba Nieäm truù. Hoûi: Vì sao luùc ñaït ñöôïc Taän trí thì nhanh choùng tu caên thieän cuûa ba coõi thuoäc vò lai chöù khoâng phaûi laø luùc naøo khaùc? Ñaùp: Bôûi vì luùc baáy giôø phieàn naõo cuûa ba coõi vónh vieãn khoâng coøn laïi khoâng coù nhöõng taïo taùc, chæ caàn taâm theá tuïc nhaäp ñònh-xuaát ñònh thoï duïng caùc ñònh, cho neân vaøo luùc naøy tu caên thieän cuûa ba coõi. Laïi nöõa, luùc naøy vónh vieãn rôøi boû caùc tuû phieàn naõo maø xöa kia chöa heà rôøi boû, vaø laàn ñaàu ñaït ñöôïc caùc tuï coâng ñöùc maø xöa kia chöa töøng ñaït ñöôïc, cho neân coù theå nhanh choùng tu caên thieän cuûa ba coõi. Laïi nöõa, luùc naøy taâm ñaït ñöôïc ngoâi vua töï taïi, treân ñaàu buoäc daûi luïa traéng noõn toát laønh cuûa giaûi thoaùt, caên thieän cuûa ba coõi ñeàu ñeán trieàu coáng; nhö luùc böôùc leân ngoâi vua treân ñaàu buoäc daûi luïa traéng, taát caû caùc quoác gia ñeàu ñeán trieàu coáng. Laïi nöõa, luùc naøy coù naêng löïc phaù tan oaùn ñöch phieàn naõo maø xöa kia chöa phaù

tan, thieän caên cuûa ba coõi ñeàu ñeán ngheânh ñoùn chuùc möøng, nhö ngöôøi coù naêng löïc phaù tan thuø oaùn cuûa nöôùc ñoái ñöch roài, luùc trôû veå nöôùc mình taát caû nhaân daân trong nöôùc ñeàu ñeán ngheânh ñoùn chuùc möøng. Laïi nöõa, luùc naøy coù naêng löïc cheá phuïc löïc só cuûa phieàn naõo maø xöa kia chöa keá phuïc, caên thieän cuûa ba coõi ñeàu cuøng nhau chuùc möøng ca ngôïi; nhö giöõa Ñaïi chuùng coù ngöôøi coù naêng löïc haøng phuïc Ñaïi löïc só voán chöa töøng bò ai laøm cho phaûi haøng phuïc, thì moïi ngöôøi ñeàu chuùc möøng ca ngôïi. Laïi nöõa, luùc naøy giaûi thoaùt cöùu caùnh ñaày ñuû, coù theå keà caän tu taäp caên thieän

cuûa ba coõi, nghóa laø baét ñaàu töø kieán ñaïo daàn daàn cho ñeán ñònh kim cang duï, giaûi thoaùt chöa ñaày ñuû maø chæ coù theå neân phaàn ít tuøy theo söï thích hôïp ñeå tu taäp, luùc ñaït ñöôïc Taän trí thì giaûi thoaùt ñaày ñuû cho neân coù theå keà caän tu taäp caên thieän cuûa ba coõi; nhö ngöôøi luùc daãn nöùôc töôùi tieâu ñoàng ruoäng, neân thöûa ruoäng ñaày nöôùc roài laïi ñöa vaøo neân thöûa ruoäng khaùc cho ñeán caùc thöûa ruoäng, taát caû ñeàu ñaày roài thì doøng nöôùc aáy traøn ra chaûy ñeán khaép caùc choã khaùc. Laïi nöõa, luùc naøy coù theå khoâng coøn phieàn naõo raøng buoäc cho neân caên thieän cuûa ba coõi ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt, theá maïnh hoaït duïng taêng leân cho neân nhanh choùng tu taäp, nghóa laø töø voâ thæ ñeán nay phaùp thieän cuûa ba coõi luoân luoân bò phieàn naõo raøng buoäc, khoâng ñöôïc töï taïi, khoâng coù theá maïnh hoaït duïng, vì vaäy khoâng theå naøo tu taäp ñaày ñuû. Neáu ngöôøi tu haønh vaøo luùc lìa nhieãm duïc, thì ñaït ñöôïc phaàn ít giaûi thoaùt maø raøng buoäc coøn laïi vaãn nhieàu, cho ñeán luùc lìa phieàn naõo raøng buoäc thuoäc taùm phaåm cuûa Höõu Ñaûnh, tuy nhieàu giaûi thoaùt maø coøn coù neân ít raøng buoäc. Neáu vaøo luùc lìa phaåm thöù chín cuûa Höõu Ñaûnh, thì caùc raøng buoäc caên thieän cuûa ba coõi ñeàu ñoaïn töø maø ñöôïc töï taïi, cho neân taát caû ñeàu nhanh choùng tu taäp. Gioáng nhö luùc buoäc chín xaáp luïa thaønh neân boù, neáu caét ñöùt neân xaáp-hai xaáp cho ñeán caét ñöùt taùm xaáp maø boù luïa aáy khoâng rôøi ra, luùc caét ñöùt xaáp thöù chín thì boù luïa aáy môùi rôøi ra. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, töø voâ thæ ñeán nay phaùp thieän cuûa ba coõi ñeàu cuøng chaùn ngaùn lo sôï ñoái vôùi phieàn naõo cuûa Höõu Ñaûnh, tuy coù nhieàu phöông tieän maø chöa coù theå ñoaïn töø taát caû cho neân nhanh choùng tu taäp. Laïi nöõa, theá löïc cuûa ñònh Kim cang duï taêng maïnh, taát caû phieàn naõo ñeàu coù theå vónh vieãn dieät töø, ñaõ daãn daét Taän trí cuõng coù theå ñaït ñöôïc toaøn boä taát caû giaûi thoaùt, cho neân phaàn vò naøy coù theå tu taäp toaøn boä caên thieän cuûa ba coõi. Luùc A-la-haùn thôøi giaûi thoaùt ñaït ñöôïc Taän trí coù theå tu ba möôi haønh töôùng cuûa hai trí, ñoù laø möôøi boán haønh töôùng cuûa Taän trí töø ra Khoâng-Voâ ngaõ, möôøi saùu haønh töôùng cuûa Voâ hoïc Chaùnh kieán trí. Neáu boán Tónh löï -Vò chí vaø trung gian thì moãi neân ñòa tu ñaày ñuû Phaùp trí vaø Loaïi trí , moãi trí ñeàu coù ba möôi haønh töôùng. Neáu ba voâ

saéc thì chæ tu ba möôi haønh töôùng cuûa loaïi trí. Luùc A-la-haùn Baát thôøi giaûi thoaùt ñaït ñöôïc Taän trí coù theå tu boán möôi boán haønh töôùng cuûa ba trí, ñoù laø Taän trí vaø voâ sinh trí ñeàu coù möôøi boán haønh töôùng, Voâ hoïc Chaùnh kieán trí coù möôøi saùu haønh töôùng. Neáu boán Tónh löï-Vò chí vaø trung gian thì moãi neân ñòa tu ñaày ñuû Phaùp trí vaø Loaïi trí, moãi trí ñeàu coù boán möôi boán haønh töôùng. Neáu ba Voâ saéc thì chæ tu boán möôi boán haønh töôùng cuûa Loaïi trí. Ñaây goïi laø söï tu taäp caên thieän voâ laäu.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.